

YKSITYISTIEAVUSTUSTEN MYÖNTÄMISPERUSTEET TERVOLAN KUNNASSA

Yksityistieavustukset ovat kunnan **vapaaehtoinen avustusmuoto** Tervolan kunnan alueella olevien pysyvää asutusta palvelevien yksityisteiden kunnossapitoon.

Tekninen johtaja myöntää näissä perusteissa määritellyt avustukset vuosittaisten määrärahojen puitteissa ja näiden myöntämisperusteiden mukaisesti.

Pysyvällä asutuksella tarkoitetaan asuntoa, jossa asutaan ympäri vuoden ja joka on talletettu väestötietojärjestelmään asukkaiden viralliseksi asuinpaikaksi (vakinainen osoite).

Takaisinperintä:

Avustuksen hakijan ilmoittamien virheellisten tietojen tai muuten virheellisin perustein maksettu avustus voidaan periä takaisin. Talvihoidon (kunnan suorittama auraus) osalta takaisinperintäsumma lasketaan tien pituuden suhteessa kokonaisurakan mukaiseen pituuteen tai jos aurauksen yksikköhintana on pituuteen perustuva hinta, takaisinperintäsumma määräytyy suoraa yksikköhinnan perusteella.

1. Yleistä tietyyppien määrittelystä

Järjestäytymätön yksityistie muodostuu tien käyttöön oikeutetuista tieosakkaista, jolloin tierasitteet/oikeudet on kirjattu Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmään, mutta tien hallintoa ja tienpitoa varten ei ole perustettu erillistä tiekuntaa. Tällaisia teitä kunta ei voi avustaa.

Järjestäytynyt yksityistie muodostuu, kun tien käyttöön oikeutetut tieosakkaat perustavat tiekunnan tien hallintoa ja tienpitoa varten. Tie kunta syntyy, kun se on merkitty Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmään.

Tiekunta voi hakea avustuksia vain em. kiinteistötietojärjestelmään ao. tiekunnan tieksi merkitylle pysyvään asutukseen johtavalle tieosuudelle.

Järjestäytyneelle yksityistielle, joka täyttää kaikki yksityistielain (560/2018) §:issä 50 ja 84 asetetut ehdot voidaan myöntää tien kunnossapitoavustuksia.

Yksityistietä voidaan avustaa yksityistielain 50 § ja 84 § mukaan vain, jos

- tiellä on tiekunta,
- tien tiedot Väyläviraston Digiroadissa ovat ajantasaiset ja
- tiekunnan tiedot Maanmittauslaitoksen rekisterissä ovat ajantasaiset

Tiekunta ei saa kieltää tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen sinä ajanjaksona, jota avustus koskee. (ks. YksTL 85 §).

Jos tielle kohdistuu **yksikin tierasite/oikeus**, on kyseessä yksityistielain mukainen yksityistie ja tien avustamista määrittää yksityistielaki 560/2018.

Yksityistielain 3 §:ssä on määriteltyjä käsitteitä:

- yksityistiellä tarkoitetaan sellaista ensisijaisesti yksityistä liikennetarvetta palvelevaa tieliikenteen väylää, johon rasitteena kohdistuu vähintään yhden kiinteistön hyväksi tieoikeus;

- tieoikeudella tarkoitetaan oikeutta käyttää toisen kiinteistön aluetta pysyvästi kulkuyhteyttä varten;
- tieosakkaalla tarkoitetaan sellaisen kiinteistön, jolle kuuluu tieoikeus, omistajaa ja muita tieoikeuden saaneita tahoja;
- tiekunnalla tarkoitetaan yhtä tai useampaa tietä koskevien asioiden hoitamiseksi perustettua tieosakkaiden muodostamaa yhteisöä;

Sopimus- ja pihatiet (ns. omat tiet) ovat teitä, joihin **ei kohdistu** kiinteistörekisteriin kirjattuja rasitteita. Näihin teihin ei sovelleta yksityistielaki, vaan niiden avustaminen voidaan toteuttaa kuntalain 10.4.2015/410 perusteella.

Avustusta voidaan myöntää vain, jos **koko tieosuus täyttää** yksityistielain ja näiden myöntämisperusteiden mukaiset ehdot. Samalle tielle tai tieosuudelle ei voida myöntää sekä aurasavustusta että kunnan suorittamaa aurausta.

2. Aurasavustus tiekunnille

Aurasavustus on kertaluonteinen yhtä aurasakautta koskeva **rahallinen avustus**, jolla avustetaan omatoimisesti suoritettavaa pysyvään asutukseen johtavan tien talviaurausta.

Avustusta voidaan myöntää vain yksityistielain mukaiset ehdot täyttävälle **järjestäytyneelle yksityistielle**, jos avustukseen oikeuttavan tien pituus on vähintään 100 m. Pituus lasketaan lyhintä reittiä käyttäen yhdensuuntaisena viimeiseen pysyvään asutukseen saakka.

Avustusmäärä on enintään 0,70 €/m. Mikäli ko. vuodelle varattu määräraha ei riitä teiden avustamiseen em. enimmäismäärällä, pienennetään avustuksen yksikköhintaa.

Avustusta haetaan tarkoitukseen laaditulla lomakkeella ja sen liitteeksi tulee toimittaa karttaote, johon on merkitty pysyvän asutuksen tieosuus. Hakemus tulee toimittaa tekniselle osastolle vuosittain ilmoitettavana hakuajana. Hakuajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei oteta käsittelyyn. Vuosittaisesta hakuajasta päättää tekninen johtaja.

Avustus maksetaan tiekunnan tilille, kun myöntöpäätös on saanut lainvoimaisuuden.

3. Tien hyväksyminen kunnan aurasohjelmaan

Kunnan aurasohjelmaan otetut yksityistiet ja ns. omat tiet aurataan kunnan aluekohtaisten talvikunnossapitourakoitsijoiden toimesta käytettävissä olevalla kalustolla (pihateille ei ole erillistä pienempää kalustoa). Aurauksen piiriin ei kuulu liukkaudentorjunta. Pihatiet aurataan alueen muiden teiden aurauksen yhteydessä, eikä siihen kuulu pihojen tai pihapolkujen laajempi auraus. Piha-alueelle aurataan tarvittaessa ainoastaan autojen kääntöön tarvittava tila noin 50–100 m² pihan luonteesta riippuen.

Aurasohjelmaan voidaan hyväksyä pysyvän asutuksen pääsytie seuraavin perustein:

1 . Hakijana on:

- järjestäytyneen tien tiekunta, joka täyttää yksityistielain mukaiset edellytykset tai
- sopimus- tai pihatie käyttäjä (tiehen ei saa kohdistua rasitemerkintää)

2. Muut ehdot:

- Tien pituus on vähintään 100 m. Tien pituus lasketaan lyhintä reittiä käyttäen yhdensuuntaisena viimeiseen pysyvään asutukseen saakka.
- Alle 100 m:n järjestäytyneitä yksityistietoja, pihatietoja tai sopimustietoja koskeva hakemus voidaan hyväksyä vain erityisten syiden (esim. korkea ikä, kotipalvelujen käyttö, vajaakuntoisuus) perusteella. Hakijan on esitettävä perusteet hakemuksessaan.
- Mikäli tien aurauksesta on yleistä yhteiskunnallista hyötyä, voidaan se hyväksyä aurausohjelmaan, vaikka tie ei olisikaan pysyvän asutuksen pääsytie, mikäli tie ei ole järjestäytymätön tie. Tällaisia teitä voivat olla mm. merkittävät läpikulkutiet.

Tietä ei voida hyväksyä aurausohjelmaan, jos siihen kohdistuu yksikin tierasite/tieoikeus, mutta sen hallintoa ja tienpitoa varten ei ole perustettu tiekuntaa tai tien tiedot Digiroadissa eivät ole ajantasaiset tai tiekunnan tiedot maanmittauslaitoksen rekisterissä eivät ole ajantasaiset. Kaikkien kolmen kohdan tulee täytyä kunnan määrittämien myöntämisperusteisen lisäksi.

Aurausohjelmaan hyväksymistä tulee hakea tarkoitukseen laaditulla **lomakkeella**. Hakemukseen tulee liittää karttaote, josta näkyy pysyvän asutuksen tieosuus. Hakemusten jättämiselle ei ole määräaikaa.

Aurausohjelmaan hyväksymispäätös on voimassa kunnossapitokauden loppuun asti. Yhden kunnossapitokauden pituus on 4 vuotta ja ensimmäinen kunnossapitokausi on 1.10.2022 – 31.5.2026.

Tien kunnossapidosta vastaa aina tiekunta tai kiinteistön omistaja (pihatiet).

Kunnossapitovastuussa olevan tulee asettaa aurausviitat ja poistaa mahdolliset aurausesteet (puiden oksat, kannot, kivet, yms.) ennen aurauksen alkua.

Tie **poistetaan aurausohjelmasta** ja aurauksen kunnan toimesta lakkaa, kun tiellä ei ole pysyvää asutusta, muu aurausohjelmaan hyväksymiseen liittynyt peruste ei ole enää voimassa tai jos tie ei ole käytettävissä olevalla kalustolla aurattavassa kunnossa. Mikäli aurausohjelmaan hyväksymisen perusteet eivät enää ole voimassa, tulee siitä ilmoittaa tekniselle osastolle.

4. Kesäkunnossapitoavustus tiekunnille

Kesäkunnossapitoavustus on **rahallinen maksuperusteinen avustus**, jota voidaan myöntää yksityistielain 50 §:n ja 84 §:n mukaiset ehdot täyttävälle **järjestäytyneelle yksityistielle**.

Avustettavat toimenpiteet voivat sisältää vuosittaiset kesäaikana tehtävät kunnossapitoon liittyvät toimenpiteet (mm. pintasorastus, ojien ja rumpujen kunnossapito, lanaus, pölynsidonta, pientareiden niitot, raivaukset ja liikenteenohjauslaitteiden kunnossapito). Talkootyötä tms. ei avusteta.

Avustusta myönnetään vain tien pysyvän asutuksen osalle ja avustettavan tien pituus lasketaan lyhintä reittiä käyttäen yhdensuuntaisena viimeiseen pysyvään asutukseen saakka. Avustusta voidaan myöntää enintään 50 % hakemuksessa esitetyistä toimenpidekohtaisista kustannuksista. Mikäli ko. vuodelle varattu määräraha ei riitä teiden avustamiseen 50 %:lla, pienennetään avustusprosenttia.

Avustusta haetaan tarkoitukseen laaditulla **lomakkeella** ja hakemus tulee toimittaa tekniselle osastolle vuosittain ilmoitettavana hakuaikana. Hakuajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei oteta käsittelyyn. Hakemuksessa tulee esittää toimenpiteet ja niiden kustannukset. Hakemukseen tulee liittää karttaote, johon on merkitty pysyvän asutuksen tieosuus. Vuosittaisesta hakujasta päättää tekninen johtaja.

Myönnetty avustus on maksukelpoinen myöntövuoden loppuun asti ja se maksetaan yhdessä erässä tiekunnan tilille maksettuja laskuja vastaan. Maksatusta varten tulee tekniselle osastolle toimittaa maksatushakemus (toimitetaan päätöksen mukana) sekä kopiot laskuista ja maksukuiteista (esim. tiliote). Laskuissa tulee näkyä toimenpiteet eriteltyinä siten, että ne voidaan kohdentaa avustettaviin toimenpiteisiin. Avustusta maksetaan myöntöpäätöksessä esitetyn avustusprosentin mukainen osuus hyväksyttävistä ja toteutuneista toimenpidekohtaisista kustannuksista siten, että avustusta maksetaan kuitenkin enintään myöntöpäätöksessä esitetty toimenpidekohtainen enimmäisavustussumma.

Hyväksyminen ja voimaantulo:

Tekninen lautakunta on hyväksynyt nämä avustusperusteet 27.4.2022/46 §.

Nämä avustusperusteet korvaavat teknisen lautakunnan 24.2.2021/32 § ja 4.10.2021/93 § ja 94 § hyväksymät yksityisteiden avustamista koskevat perusteet.

Nämä avustusperusteet tulevat voimaan 1.10.2022 ja näitä noudatetaan ensimmäisen kerran auraskaudelle 2022 – 2023 ja kesälle 2023 myönnettäviä avustuksia käsiteltäessä.